

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2010 r.

**w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie
kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarium**

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego,
 - 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie testu umiejętności
- w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarium w Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. 1. Staż adaptacyjny albo test umiejętności przeprowadza się zgodnie z postanowieniem wydanym przez Komisję Nadzoru Finansowego w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji.

2. W postanowieniu określa się, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy:

- 1) program i długość trwania stażu adaptacyjnego,
 - 2) listę tematów do testu umiejętności
- z uwzględnieniem istniejących różnic pomiędzy kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę, a kwalifikacjami określonymi w przepisach dotyczących wymagań kwalifikacyjnych do wykonywania zawodu aktuarium w Rzeczypospolitej Polskiej oraz doświadczenia zawodowego wnioskodawcy.

§ 3. 1. Wnioskodawca, po otrzymaniu postanowienia, o którym mowa w § 2 ust. 1, występuje do Komisji Nadzoru Finansowego z pisemnym wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenie testu umiejętności.

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

2. Do wniosku o odbycie stażu adaptacyjnego wnioskodawca dołącza dokument zawierający zobowiązanie zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji albo innego podmiotu w przypadku, o którym mowa w ust. 4, do zorganizowania i przeprowadzenia stażu adaptacyjnego oraz do nawiązania z nim stosunku prawnego.

3. Dokument, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności informacje o:

- 1) rodzaju stosunku prawnego, jaki zostanie nawiązany z wnioskodawcą w trakcie odbywania stażu adaptacyjnego;
- 2) terminie, w jakim zostanie nawiązany stosunek prawny;
- 3) okresie, na jaki zostanie nawiązany stosunek prawny;
- 4) zakresie czynności aktuarialnych, jakie zostaną powierzone wnioskodawcy;
- 5) wyznaczonym aktuariuszowi, który będzie opiekunem stażu adaptacyjnego;
- 6) przewidywanych kosztach odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego.

4. W przypadku gdy wnioskodawca wnosi o odbycie stażu adaptacyjnego w innym podmiocie niż zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji, Komisja Nadzoru Finansowego może, w drodze postanowienia, wyrazić zgodę na odbycie stażu adaptacyjnego w tym podmiocie, jeżeli podmiot ten stwarza możliwości zrealizowania programu stażu adaptacyjnego i przygotowania wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu aktuariusza.

§ 4. Komisja Nadzoru Finansowego upowszechnia na swoich stronach Biuletynu Informacji Publicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.²⁾), informacje o wymaganiach kwalifikacyjnych dla zawodu aktuariusza, wykaz zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, w których może być odbywany staż adaptacyjny oraz informację, o której mowa w § 3 ust. 4.

§ 5. Staż adaptacyjny oraz test umiejętności przeprowadza się w języku polskim.

Rozdział 2

Staż adaptacyjny

§ 6. 1. Wnioskodawca odbywa staż adaptacyjny w:

- 1) zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji działających na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.³⁾) lub
- 2) innym podmiocie, pod warunkiem uzyskania zgody, o której mowa w § 3 ust. 4.

§ 7. 1. Staż adaptacyjny odbywa się w ramach umowy o pracę lub na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy podmiotem, w którym staż ma być odbywany, a wnioskodawcą.

2. Umowa uwzględnia warunki odbywania stażu adaptacyjnego określone w postanowieniu, o którym mowa w § 2 ust. 1, oraz dokumencie, o którym mowa w § 3 ust. 2.

3. Kopię umowy wnioskodawca przesyła Komisji Nadzoru Finansowego.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 91, poz. 870 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 143, poz. 1204, Nr 167, poz. 1396, Nr 183, poz. 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, Nr 82, poz. 557, Nr 102, poz. 691 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 234, poz. 1571 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 97, poz. 802, Nr 115, poz. 962, Nr 165, poz. 1316 i Nr 166, poz. 1317.

§ 8. 1. Nadzór nad odbywaniem stażu adaptacyjnego sprawuje aktuariusz będący opiekunem stażu.

2. Nadzór polega w szczególności na sprawdzaniu prawidłowości:

- 1) wykonywania przez wnioskodawcę obowiązków określonych w umowie, o której mowa w § 7;
- 2) realizowania powierzonych wnioskodawcy zadań z zakresu czynności aktuarialnych.

3. Zmiana opiekuna stażu adaptacyjnego w tym samym podmiocie może nastąpić w przypadku:

- 1) braku możliwości dalszego wykonywania nadzoru przez opiekuna stażu;
- 2) umotywowanego wniosku złożonego przez wnioskodawcę, nie później niż na 3 miesiące przed przewidywanym terminem zakończenia stażu adaptacyjnego;
- 3) umotywowanego wniosku złożonego przez opiekuna stażu adaptacyjnego, nie później niż na 3 miesiące przed przewidywanym terminem zakończenia stażu adaptacyjnego.

4. O zmianie opiekuna stażu adaptacyjnego wnioskodawca pisemnie informuje Komisję Nadzoru Finansowego.

§ 9. 1. Opiekun stażu adaptacyjnego sporządza pisemną ocenę stażu adaptacyjnego w terminie 7 dni od dnia jego zakończenia.

2. Ocena stażu adaptacyjnego dokonywana jest na podstawie wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków określonych w umowie, o której mowa w § 7, oraz prawidłowości wykonywania powierzonych wnioskodawcy zadań z zakresu czynności aktuarialnych.

3. Ocena stażu adaptacyjnego zawiera stwierdzenie o przygotowaniu wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu aktuarusza albo o braku takiego przygotowania, wraz z uzasadnieniem.

§ 10. 1. W przypadku przerwania przez wnioskodawcę odbywania stażu adaptacyjnego w danym podmiocie opiekun stażu, w terminie 7 dni od dnia jego przerwania, sporządza pisemną ocenę dotychczasowego przebiegu stażu adaptacyjnego.

2. Ocena stażu adaptacyjnego, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na podstawie wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków określonych w umowie, o której mowa w § 7, oraz prawidłowości wykonywania powierzonych wnioskodawcy zadań z zakresu czynności aktuarialnych. Przepisu § 9 ust. 3 nie stosuje się.

§ 11. Opiekun stażu przekazuje ocenę stażu adaptacyjnego, w terminie 7 dni od dnia jej sporządzenia, wnioskodawcy oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 12. 1. Na wniosek wnioskodawcy, złożony w terminie 30 dni od dnia przerwania stażu adaptacyjnego w danym podmiocie, Komisja Nadzoru Finansowego, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na kontynuowanie stażu adaptacyjnego w innym podmiocie. Przepisy § 2 ust. 2 pkt 1 oraz § 3 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

2. Wydając postanowienie, Komisja Nadzoru Finansowego uwzględnia dotychczasowy przebieg stażu adaptacyjnego, a w szczególności okres odbytego stażu oraz ocenę, o której mowa w § 10.

§ 13. 1. W przypadku negatywnej oceny, o której mowa w § 9 ust. 3, Komisja Nadzoru Finansowego, na wniosek wnioskodawcy złożony w terminie 30 dni od dnia otrzymania oceny, w drodze postanowienia, może przedłużyć okres trwania stażu adaptacyjnego albo dopuścić do ponownego jego odbycia. Przepisy § 2 ust. 2 pkt 1 oraz § 3 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

2. Wydając postanowienie, Komisja Nadzoru Finansowego uwzględnia dotychczasowy przebieg stażu adaptacyjnego, a w szczególności okres odbytego stażu oraz ocenę, o której mowa w § 9 ust. 3.

3. W postanowieniu, na wniosek wnioskodawcy, Komisja Nadzoru Finansowego może wyrazić zgodę na odbycie stażu w innym podmiocie.

§ 14. 1. Podmiot, w którym staż adaptacyjny ma być odbywany, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia stażu, dokonuje wstępnego wyliczenia kosztów odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego, na podstawie przewidywanych wydatków związanych z odbywaniem stażu w danym podmiocie, ustalonych z uwzględnieniem programu i długości trwania stażu, wynagrodzenia opiekuna stażu oraz wydatków organizacyjno-technicznych.

2. Podmiot, w którym staż adaptacyjny jest odbywany, na dzień zakończenia przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego, wylicza koszty odbywania stażu adaptacyjnego na podstawie faktycznych kosztów poniesionych w związku z jego odbyciem.

3. Ostateczna wysokość kosztów odbywania stażu nie może przewyższyć kosztów wyliczonych wstępnie o więcej niż 10 %.

4. Wnioskodawca, nie później niż w dniu rozpoczęcia stażu adaptacyjnego, wpłaca 50 % opłaty z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez podmiot, w którym staż adaptacyjny ma być odbywany. Pozostałą część opłaty wnioskodawca wpłaca w terminie 7 dni od dnia wyliczenia kosztów odbywania stażu adaptacyjnego, o których mowa w ust. 2.

5. Wnioskodawcy przysługuje zwrot opłaty wniesionej z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę, w terminie 14 dni, jeżeli:

- 1) przed dniem planowanego rozpoczęcia stażu adaptacyjnego złoży pisemną rezygnację z jego odbywania;
- 2) rozwiązanie umowy, o której mowa w § 7, w trakcie trwania stażu adaptacyjnego, nastąpiło z przyczyn leżących po stronie podmiotu, w którym staż adaptacyjny był odbywany.

6. Wnioskodawcy może zostać zwrócona opłata z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, albo jej część, na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę, jeżeli nie kontynuuje w danym podmiocie odbywania stażu adaptacyjnego.

Rozdział 3 **Test umiejętności**

§ 15. Test umiejętności opracowuje i przeprowadza Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, zwana dalej „Komisją”, utworzona na podstawie art. 163 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej.

2. Test umiejętności obejmuje wybrane zagadnienia z listy tematów do testu umiejętności.

§ 16. Komisja wyznacza terminy przeprowadzenia testu umiejętności z uwzględnieniem terminów ustalonych dla przeprowadzenia egzaminów aktuarialnych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów (Dz. U. Nr 211, poz. 2054).

§ 17. 1. Warunkiem przystąpienia do testu umiejętności jest wniesienie przez wnioskodawcę opłaty egzaminacyjnej w wysokości proporcjonalnej do kosztów przeprowadzenia testu.

2. Obliczenia kosztów dokonuje Komisja na podstawie rzeczywistych wydatków związanych z przystąpieniem wnioskodawcy do testu umiejętności, w szczególności wydatków związanych z wynagrodzeniem członków Komisji, kosztów przygotowania testu oraz wydatków organizacyjno-technicznych, mając na uwadze wysokość opłaty za egzamin aktuarialny.

§ 18. Komisja powiadamia wnioskodawcę, co najmniej 2 miesiące przed terminem testu umiejętności, o terminie i miejscu przeprowadzenia testu umiejętności oraz wysokości opłaty egzaminacyjnej, sposobie i terminie jej uiszczenia, a także udostępnia wnioskodawcy bibliografię pomocną w przygotowaniu się do zaliczenia testu umiejętności.

§ 19. Osoba przystępująca do testu umiejętności obowiązana jest potwierdzić swoje uczestnictwo oraz wnieść opłatę egzaminacyjną, nie później niż do dnia przystąpienia do testu umiejętności, na wskazany rachunek bankowy Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 20. 1. Opłata egzaminacyjna podlega zwrotowi, w terminie 14 dni, na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę, jeżeli, co najmniej 14 dni przed wyznaczonym terminem testu umiejętności, wnioskodawca złoży pisemną rezygnację z przystąpienia do testu umiejętności.

2. W przypadku unieważnienia lub odwołania testu umiejętności opłata egzaminacyjna podlega zaliczeniu na poczet opłaty za przystąpienie do testu w kolejnym terminie, z zastrzeżeniem § 29.

3. Przewodniczący Komisji może postanowić o zwrocie opłaty egzaminacyjnej na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę, jeżeli, w terminie 30 dni od dnia przeprowadzenia testu umiejętności, wnioskodawca złoży pisemny wniosek o zwrot opłaty i usprawiedliwi, że nieprzystąpienie do testu umiejętności było spowodowane ważnymi przyczynami losowymi.

§ 21. Test umiejętności przeprowadzany jest w formie dwóch części pisemnych i jednej części ustnej.

§ 22. 1. Warunkiem zaliczenia testu umiejętności jest uzyskanie pozytywnej oceny z każdej z trzech części testu.

2. Błędy stylistyczne i gramatyczne stwierdzone w teście nie podlegają ocenie, jeżeli sens udzielonej odpowiedzi jest zrozumiały.

§ 23. 1. Pierwsza część pisemna testu umiejętności składa się z 10 zadań praktycznych.

2. Za każde zadanie praktyczne przyznaje się:

- 1) 3 punkty za prawidłową odpowiedź;
- 2) minus 2 punkty za nieprawidłową odpowiedź;
- 3) 0 punktów za brak odpowiedzi.

3. Warunkiem zaliczenia pierwszej części pisemnej testu umiejętności jest uzyskanie co najmniej 13 punktów.

§ 24. 1. Druga część pisemna testu umiejętności składa się z 10 pytań testowych jednokrotnego wyboru.

2. Za każde pytanie przyznaje się:

- 1) 1 punkt za prawidłową odpowiedź;
- 2) 0 punktów za nieprawidłową odpowiedź albo brak odpowiedzi.

3. Warunkiem zaliczenia drugiej części pisemnej testu umiejętności jest uzyskanie co najmniej 7 punktów.

§ 25. 1. Część ustna testu umiejętności składa się z 5 pytań.

2. Warunkiem zaliczenia części ustnej testu umiejętności jest uzyskanie pozytywnej oceny Komisji za każdą udzieloną odpowiedź.

§ 26. 1. Każda z części testu umiejętności rozpoczyna się z chwilą otwarcia koperty z zadaniami albo pytaniami.

2. Każda z dwóch części pisemnych testu umiejętności trwa 100 minut.

3. Po każdej części egzaminu następuje co najmniej 20 minutowa przerwa.

§ 27. Uczestnicy testu umiejętności mogą zadawać członkom Komisji pytania dotyczące treści pytań oraz przebiegu testu.

§ 28. 1. W czasie trwania testu umiejętności uczestnik testu nie powinien opuszczać sali, z wyjątkiem przerw, o których mowa w § 26 ust. 3.

2. W uzasadnionych przypadkach uczestnik testu umiejętności może uzyskać zgodę Komisji na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się uczestnika testu z innymi osobami.

3. Na czas nieobecności w sali egzaminacyjnej uczestnik testu umiejętności przekazuje test Komisji, która zaznacza na teście godzinę wyjścia i powrotu uczestnika testu.

§ 29. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy, Komisja może unieważnić przeprowadzony test umiejętności w stosunku do danego uczestnika testu; opłata egzaminacyjna nie podlega zwrotowi.

§ 30. 1. Z przebiegu testu umiejętności Komisja sporządza protokół zawierający:

- 1) imiona i nazwiska członków Komisji nadzorujących przebieg testu umiejętności;
- 2) datę przeprowadzenia oraz godzinę rozpoczęcia i zakończenia testu umiejętności;
- 3) inne istotne okoliczności.

2. Do protokołu dołącza się listę uczestników testu, test umiejętności wraz z prawidłowymi odpowiedziami oraz wyniki końcowe.

§ 31. 1. Komisja, w terminie 30 dni od dnia przeprowadzenia testu, zawiadamia, listem poleconym, uczestnika testu umiejętności o wynikach przeprowadzonego testu.

2. W przypadku zaliczenia testu umiejętności, wraz z wynikami, o których mowa w ust. 1, Komisja przesyła uczestnikowi testu świadectwo zaliczenia testu umiejętności.

§ 32. 1. Uczestnik testu umiejętności, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia o wynikach przeprowadzonego testu umiejętności, może odwołać się do Komisji od wyników testu umiejętności.

2. Osobę odwołującą się Komisja powiadamia, listem poleconym, o sposobie rozstrzygnięcia odwołania.

§ 33. 1. Uczestnik testu umiejętności, który nie zaliczył testu, może pisemnie wystąpić do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o ponowne przeprowadzenie testu umiejętności.

2. Do ponownego przeprowadzenia testu umiejętności stosuje się przepisy niniejszego rozdziału.

Rozdział 4

Przepis końcowy

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁴⁾.

MINISTER FINANSÓW

⁴⁾Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 18 marca 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego oraz testu umiejętności w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarusza (Dz. U. Nr 61, poz. 534), które utraciło moc z dniem 21 października 2008 r. na podstawie art. 39 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394).

UZASADNIENIE

Wymagania kwalifikacyjne wobec kandydatów na aktuarium określone zostały w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 124, poz. 1151, z późn. zm.), zgodnie z którą aktuariuszem jest osoba fizyczna wykonująca czynności w zakresie matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, wpisana do rejestru aktuariuszy (art. 158).

Zgodnie z art. 161 ust. 1 ww. ustawy, aktuariusz musi spełniać następujące wymogi, aby zostać wpisanym do rejestru aktuariuszy, prowadzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego:

- 1) mieć ukończone studia wyższe;
- 2) przez okres co najmniej 2 lat wykonywać czynności z zakresu matematyki ubezpieczeniowej, finansowej i statystyki, pod kierunkiem aktuariusza;
- 3) złożyć z pozytywnym wynikiem egzamin aktuarialny;
- 4) posiadać pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) korzystać z pełni praw publicznych;
- 6) nie być prawomocnie skazanym za umyślne przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów, przestępstwo przeciwko mieniu lub za przestępstwo skarbowe.

Przepis art. 161 ust. 7 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej stanowi, że od wymogu złożenia egzaminu aktuarialnego zwolnieni są obywatele państw członkowskich UE, na zasadach określonych w ustawie o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych. Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej, obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, których kwalifikacje zostały uznane, zapewnia się prawo wykonywania w Rzeczypospolitej Polskiej zawodu regulowanego na takich zasadach jak osobom, które kwalifikacje do jego wykonywania uzyskały w Rzeczypospolitej Polskiej.

Niemniej na podstawie art. 13 ustawy z dnia 18 marca 2009 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394), właściwy organ może uzależnić decyzję o uznaniu kwalifikacji od odbycia przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności w przypadku:

- 1) gdy okres kształcenia lub szkolenia odbytego w państwie wnioskodawcy jest krótszy co najmniej o rok od okresu kształcenia lub szkolenia wymaganego przepisami regulacyjnymi, lub
- 2) zasadniczej różnicy w kształceniu lub szkoleniu, lub
- 3) gdy zakres wykonywanego w państwie wnioskodawcy zawodu różni się znacząco od zakresu tego zawodu w Rzeczypospolitej Polskiej, a różnica ta odnosi się do określonego kształcenia lub szkolenia w Rzeczypospolitej Polskiej.

Wybór jednej z wymienionych form (odbycie stażu adaptacyjnego albo przystąpienie do testu umiejętności) należy do wnioskodawcy.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, „zawód regulowany” oznacza zespół czynności zawodowych, których wykonywanie jest uzależnione od spełnienia wymagań kwalifikacyjnych i warunków określonych w odrębnych polskich przepisach.

Do zawodów regulowanych należy m.in. zawód aktuarium.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, utraciło moc rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 marca 2005 r. w sprawie stażu adaptacyjnego oraz testu umiejętności w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarium (Dz. U. Nr 61, poz. 534).

W związku z powyższym zachodzi konieczność wydania nowego rozporządzenia, wykonującego delegację ustawową zawartą w art. 18 ww. ustawy.

Niniejsze rozporządzenie określa:

- 1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego,
 - 2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, a także sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie testu umiejętności
- w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuariusza.

Jeżeli w toku postępowania o uznanie kwalifikacji zaistnieje sytuacja, o której mowa w art. 13 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, organ prowadzący postępowanie wydaje postanowienie o obowiązku odbycia stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności. W postanowieniu tym zostają wskazane najistotniejsze warunki odbycia stażu albo lista tematów do testu umiejętności – w celu stworzenia wnioskodawcy wystarczającej podstawy wyboru jednej z wymienionych form.

Program i długość trwania stażu adaptacyjnego oraz lista tematów do testu umiejętności powinny uwzględniać istniejące różnice pomiędzy kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę, a kwalifikacjami określonymi w przepisach dotyczących wymagań kwalifikacyjnych do wykonywania zawodu aktuariusza w Rzeczypospolitej Polskiej oraz doświadczenie zawodowe wnioskodawcy.

Wnioskodawca dokonuje wyboru poprzez złożenie stosownego wniosku.

W przypadku stażu adaptacyjnego istotnym jest, aby spełnione zostały wszelkie warunki określone przez organ prowadzący postępowanie, jako że jest to jedyny sposób zagwarantowania, że staż spełni swoją rolę i wszelkie różnice, stwierdzone w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuariusza, zostaną nadrobione. Dlatego, w myśl przepisów projektu rozporządzenia, do wniosku o odbycie stażu dołącza się dokument zawierający zobowiązanie zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji lub innego podmiotu, w którym staż ma być odbywany, do zorganizowania i przeprowadzenia stażu adaptacyjnego oraz do nawiązania z nim stosunku prawnego. Wnioskodawca będzie również zobowiązany do przesłania właściwemu organowi kopii umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy zakładem ubezpieczeń, zakładem reasekuracji albo innym podmiotem a wnioskodawcą będącej podstawą odbycia stażu.

Staż adaptacyjny odbywany jest w zakładach ubezpieczeń, zakładach reasekuracji albo za zgodą właściwego organu w innym podmiocie, według programu określonego przez właściwy organ prowadzący postępowanie, pod nadzorem aktuariusza będącego opiekunem stażu. Oceny stażu dokonuje opiekun stażu. Ocena sporządzana jest w formie pisemnej i powinna zawierać stwierdzenie o zdolności wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu aktuariusza albo o braku takiego przygotowania, wraz z uzasadnieniem. Jeżeli ocena jest negatywna właściwy organ, na wniosek wnioskodawcy, może przedłużyć okres trwania stażu adaptacyjnego albo dopuścić do ponownego jego odbycia.

Zgodnie z projektem rozporządzenia, test umiejętności przeprowadzać będzie Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy, której zasady funkcjonowania określa rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie nadania regulaminu działania Komisji Egzaminacyjnej dla Aktuariuszy, ustalania wysokości opłat egzaminacyjnych oraz wynagrodzenia członków tej Komisji (Dz. U. Nr 211, poz. 2055).

Test umiejętności przeprowadzany jest w formie dwóch części pisemnych i jednej części ustnej i ogranicza się do sprawdzenia poziomu wiedzy zawodowej wnioskodawcy. Przeprowadzany będzie w oparciu o listę tematów sporządzoną przez organ prowadzący postępowanie. Ponadto, rozporządzenie określa szczegółowo m.in. warunki zaliczenia testu umiejętności i zasady oceny testu umiejętności.

W projekcie rozporządzenia utrzymane zostały dotychczas obowiązujące rozwiązania. Zmiany polegają przede wszystkim na nowej redakcji przepisów oraz doprecyzowaniu dotychczasowych rozwiązań. Ponadto, proponuje się:

- 1) stworzyć możliwość odbywania stażu adaptacyjnego nie tylko w zakładzie ubezpieczeń, ale również w zakładzie reasekuracji (zakłady reasekuracji zostały powołane na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 2009 r. o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz niektórych innych ustaw) oraz w innym podmiocie. Przyjęto zasadę, że staż adaptacyjny odbywa się w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji, natomiast odbycie stażu w innym podmiocie wymaga dodatkowej zgody Komisji Nadzoru Finansowego udzielanej pod warunkiem, że podmiot ten stwarza możliwości zrealizowania programu stażu adaptacyjnego i przygotowania wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu aktuarusza;
- 2) jednoznacznie określić organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie uznania kwalifikacji. Na podstawie § 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 kwietnia 2004 r. w sprawie upoważnienia do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych (Dz. U. Nr 80, poz. 740), w związku z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. Nr 157, poz. 1119, z późn. zm.), do uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarusza została upoważniona Komisja Nadzoru Finansowego;
- 3) zaznaczyć indywidualne podejście organu wydającego postanowienie w toku postępowania w sprawie uznania kwalifikacji. Według projektu postanowienie Komisji Nadzoru Finansowego powinno określić program i długość trwania stażu adaptacyjnego oraz listę tematów do testu umiejętności, indywidualnie dla każdego wnioskodawcy, z uwzględnieniem istniejących różnic pomiędzy kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę, a kwalifikacjami określonymi w przepisach dotyczących wymagań kwalifikacyjnych do wykonywania zawodu aktuarusza w Rzeczypospolitej Polskiej oraz doświadczenia zawodowego wnioskodawcy (§ 2 ust. 2);
- 4) rezygnację z określenia zakresu listy tematów do testu umiejętności z powodu niezgodności z upoważnieniem ustawowym [dotychczasowe rozporządzenie odwoływało się do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 listopada 2003 r. w sprawie zakresu obowiązujących tematów egzaminów aktuarialnych oraz trybu przeprowadzania tych egzaminów (Dz. U. Nr 211, poz. 2054)];
- 5) nałożyć na wnioskodawcę obowiązek dołączenia do wniosku o odbycie stażu adaptacyjnego dokumentu zawierającego zobowiązanie zakładu ubezpieczeń, zakładu reasekuracji lub innego podmiotu, w którym staż ma być odbywany, do zorganizowania i przeprowadzenia stażu adaptacyjnego oraz do nawiązania z nim stosunku prawnego (§ 3 ust. 2 i 3);

- 6) zwiększyć zakres informacji upowszechnianych przez Komisję Nadzoru Finansowego na stronach Biuletynu Informacji Publicznej, które powinny obejmować informacje o wymaganiach kwalifikacyjnych dla zawodu aktuarusza, wykaz zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji, w których może być odbywany staż adaptacyjny oraz informację o możliwości odbywania stażu w innym podmiocie niż zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji (§ 4);
- 7) uregulować możliwość kontynuowania, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, odbywania stażu adaptacyjnego w innym podmiocie (§ 12);
- 8) określić przesłanki brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stażu adaptacyjnego (§ 9 ust. 2 i § 10 ust. 2). Według projektu ocena stażu adaptacyjnego powinna być dokonywana na podstawie wykonywanych przez wnioskodawcę obowiązków określonych w umowie oraz prawidłowości wykonywania powierzonych wnioskodawcy zadań z zakresu czynności aktuarialnych;
- 9) zrezygnować z ograniczenia jednokrotnego dopuszczenia do ponownego odbycia stażu adaptacyjnego oraz jednokrotnego przystąpienia do testu umiejętności (§ 13 i 33);
- 10) uszczegółowić, zgodnie z zakresem upoważnienia ustawowego, regulacje dotyczące kosztów odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego (§ 14). Proponuje się m.in. aby ostateczna wysokość kosztów odbywania stażu nie mogła przewyższyć kosztów wyliczonych wstępnie o więcej niż 10 %.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w Komisji Europejskiej.

Na podstawie art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów z chwilą przekazania go do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. Nikt nie zgłosił uwag w tym trybie.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1) podmioty, na które oddziałuje projekt:

projekt rozporządzenia będzie oddziałował na:

- a) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, ubiegających się o uznanie nabytych w tych państwach kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarium, o ile zostanie wydane przez organ prowadzący postępowanie w sprawie uznania nabytych w tych państwach kwalifikacji do wykonywania zawodu aktuarium postanowienie zobowiązujące ich do odbycia stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności,
- b) Komisję Nadzoru Finansowego prowadzącą postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji, Komisję Egzaminacyjną dla Aktuariuszy przeprowadzającą test umiejętności, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji przeprowadzające staże adaptacyjne oraz na aktuariuszy będących opiekunem stażu adaptacyjnego;

2) wyniki przeprowadzonych konsultacji:

projekt rozporządzenia został skonsultowany z Komisją Nadzoru Finansowego, Polską Izbą Ubezpieczeń, Rzecznikiem Ubezpieczonych, Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym, Stowarzyszeniem Polskich Brokerów Ubezpieczeniowych i Reasekuracyjnych, Polskim Stowarzyszeniem Aktuariuszy, Krajową Radą Biegłych Rewidentów, Stowarzyszeniem Księgowych w Polsce, Izbą Zarządzających Funduszami i Aktywami, Izbą Gospodarczą Ubezpieczeń i Obsługi Ryzyka, Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych, Polską Izbą Pośredników Ubezpieczeniowych i Finansowych.

Z ww. podmiotów uwagi do projektu zgłosiło Polskie Stowarzyszenie Aktuariuszy (PSA) oraz Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (KIBR). Uwagi tych podmiotów były podobne.

Projekt uwzględnia postulat PSA i KIBR dotyczący dopuszczenia możliwości odbywania stażu adaptacyjnego nie tylko w zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji, ale również w innych przedsiębiorstwach zatrudniających aktuariuszy w związku z prowadzoną działalnością. Przyjęto więc jako zasadę, że staż adaptacyjny odbywa się w zakładzie ubezpieczeń lub zakładzie reasekuracji, natomiast odbycie stażu w innym podmiocie wymaga dodatkowej zgody Komisji Nadzoru Finansowego udzielanej pod warunkiem, że podmiot ten stwarza możliwości zrealizowania programu stażu adaptacyjnego i przygotowania wnioskodawcy do samodzielnego wykonywania zawodu aktuarium.

Projekt nie uwzględnia natomiast pozostałych uwag PSA oraz KIBR, które postulowały wykreślenie regulacji dotyczących rozliczeń finansowych pomiędzy organizatorem stażu i wnioskodawcą, określenie minimalnego okresu trwania takiego stażu oraz skrócenie testu umiejętności do rozmowy kwalifikacyjnej. Propozycje te nie mogą zostać zrealizowane ze względu na zakres upoważnienia ustawowego do wydania niniejszego rozporządzenia, zgodnie z którym rozporządzenie powinno określić m.in. sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego, a także warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności. Jednocześnie zakres upoważnienia ustawowego nie obejmuje długości trwania stażu adaptacyjnego. Ponadto, zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, staż adaptacyjny nie może przekraczać trzech lat. Uregulowanie w rozporządzeniu kwestii długości trwania stażu adaptacyjnego wykraczałoby więc poza zakres upoważnienia ustawowego do jego wydania oraz dodatkowo mogłoby zostać uznane za sprzeczne z ustawą.

3) przedstawienie wyników analizy wpływu aktu normatywnego w szczególności na:

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego,

b) rynek pracy:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na rynek pracy,

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki, przedsiębiorczość i funkcjonowanie przedsiębiorstw,

d) sytuację i rozwój regionalny:

wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny;

4) źródła finansowania, obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego:

projekt rozporządzenia nie wymaga dodatkowych środków finansowych, ani nie skutkuje obciążeniem budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.